

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—
== V upravnistvu: ==
za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECE

== Inserati: ==
Enostopna petitvra (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več ko trikrat . . . 9 v
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvra 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
== Izhaja: ==
vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 189.

Današnja številka obsega 4 strani.

Koroški Slovenci odobravajo nastopanje „Slovenskega kluba“.

Dunaj, 9. julija. Odbor „Katol. političnega društva za Slovence na Koroškem“ je doposlal načelniku „Slovenskega kluba“ poslancu dr. Šusteršiču včeraj sledečo brzovajko: Celovec 8. julija. Odbor „Katoliškega političnega društva za Slovence na Koroškem“ odobrava odločno taktiko „Slovenskega kluba“, se mu zahvaljuje za možat nastop, zlasti klubovemu predsedniku dr. Šusteršiču in poslancu Grafenauerju, ter poziva klub, da zaupajoč na ljudstvo, ki stoji za odločno slovensko delegacijo kljub vsem ostudnim osebnim napadom nemških in slovenskih vladnih listov vztraja neomahljivo v boju za pravice slovenskega naroda.

Dr. Breje, predsednik.

Brez resnobe.

Čemu so pravzaprav naši liberalci na svetu? Ubijamo si glavo, kolikor hočemo; na to se nam neče odgovoriti. Sami tudi ne vedo nobenega. Za sorto, bi kdo navsezadnje dejal. Toda sorta mora vendarle nekaj biti. Ti ljudje so pa vse in nič, in sicer: kadar bi bilo treba, da bi bili kaj, se izgube; in kadar se pokažejo, je gotovo ob napačnem času, v najbolj neumnih obliki in na najbolj trapasti način. Narodni radikali, ki pobijajo Nemcem šipe in jim trgajo napise, ki se pa obenem vežejo z njimi proti rojakom v obrambo liberalnih načel! Hohenblumovi agrarci, ko mislijo vjeti kmeta na svoje limanice, ki zapirajo meje vsem volom in praščem, hkrati pa najhujši nasprotniki carine na kmetijske izdelke. Meščanska stranka zraven pa proletarski hujskači. Veliki Srbi, Veliki Hrvatje in panrusi, zraven pa cimentirani patriotje, ki lazijo za vsakim vladnim portirjem in se klanjajo dvornim kuharjem ter jim zagotavljajo svojo lojalnost. Stranka miroljubnosti in pretepači ter kričarji prve vrste; stranka dostojnosti, ki pa pleza po mačkovo po vsch skritih kotih zasebnega življenja in jih z umazanimi lažmi obite odkriva svetu. Grjo ulogo, nego jo zdaj igra poslanec župan Hribar na Dunaju, je pa tudi za liberalno stranko težko vprizoriti. Ljudje božji: v tem, za nas sedaj najvažnejšem vprašanju laškega vseučilišča v Trstu glasuje Hribar v »Zvezi« za to, naj se najprej primorski poslanci med seboj dogovarjajo o tej zadevi. Nato pa skoči vmes in se za hrbtom Rybača in drugov razgovarja s Sandrinelljem in o tem pošilja brzovajke v »Narod«. Resno pozivljemo v tem usodnem trenutku liberalno stranko, če ima sploh še kaj pameti, naj napravi red s tem nesrečnim človekom!

Mohamed je šel h gori.

Dunaj, 8. julija 1909.
Dan pogajanj. V perystilu in hodnikih gručo poslancev, okoli njih se sučejo žurnalisti. Vse se živalno razgovarja, vse ugrblje, kako se bodo končale konference, kak bo uspeh pogajanj, ali bomo še zborovali, ali pa pojdemo domov . . . Zdaj se razširja govorica, da se je položaj izboljšal, da je še upanje na ugodno rešitev križe, a po desetih minutah se že širi glas, da so se pogajanja razbila, da gremo vsaki sebi . . . nihče ne ve ničesar gotovega . . .

Pogajanja je vodil trgovinski minister Weisskirchner, potem so se pogajali dr. Šusteršič, Gessmann in Glabinski in na posled je tudi ministrski predsednik Bienerth stopil iz rezerve in se je začel pogajati z voditelji opozicije. Mohamed je prišel h gori . . . To je vzbujalo v zbornici mnogo pozornosti, ker doslej je Bienerth dosledno odklanjal vsak razgovor zlasti z dr. Šusteršičem. Nemci postajajo nezaupljivi. Nemško časopisje ljuto napada dr. Šusteršiča. Od »Vaterlanda« pa do »Arbeiterzeitunge« in vsenemškega »Tagblatt«, starega zaveznika naših liberalcev, bruha strasne psovke, nacionalni listi groze z obstrukcijo ako bi kdo Slovencev prišel v ministrski svet. In to ni slabo za nas. To ravno priča, da so jim Slovenci pod vodstvom dr. Šusteršiča nevarni, da smo na pravi poti . . . Če sedaj še ne zmagamo popolnoma — se odločitev samo zavleče do jeseni in takrat bomo še močnejši kakor smo sedaj. Proti našemu narodu se ne bo več dolgo vladalo.

Jutrišnja seja.
Ob pol 8. uri zvečer se je razglasilo: Jutri bo prav kratka seja. Ako se ne bodo vršili kakij hrupni prizorji, bo prihodnja seja naznanjena za torek. Čas za pogajanja se je raztegnel do sobote popoldne ob 4. uri. Sedaj se vrši ministrski svet.

Bienerthovo pogajanje z obstrukcijo.
Po zadnjih danes došlih poročilih, ki izhajajo iz nam nasprotnih virov, je na pritisk dr. Gessmanna in Glabinskega sprejel Bienerth ob pol 3. dr. Šusteršiča, dr. Korošca, Udržala, Staneka in Zazvorko. Bienerth je pel svojo staro pesem, da hoče korektno in objektivno upravljati. Približati hoče Čeha in Nemce. Želi združitev državo ohranjujočih strank, dasi si ne prikriva težav, ki pri tem nastajajo. Izjavil je, da si je vlada svesta važnosti južnih dežela. Pospeševati hoče kulturni napredek. Naglašja, da se mora z ozirom na županjo politiko odstraniti obstrukcijo. Končno prosi, naj se mu naznani pogoji za umaknenje nujnih predlogov. Sledila je razprava. Glede na češko, moravsko in slovensko vseučiliško fakulteto v Ljubljani je izjavil, da ne more obljubiti koncesij.

Zahteve Slovanov.
Nemški viri poročajo z veliko jezo in pritajenim gnevom, da zahteva »Slovenska Unija«: 1. V prihodnji proračun se ustavijo postavke za češko vseučilišče v Brnu, za slovensko pravno fakulteto v Ljubljani in za rusinsko pravno fakulteto v Lvovu, 2. preosnova ministrstva tekem štirih tednov tako, da izstopijo ministri Bilinski, Schreiner, Stürgkh in Hohenburger, 3. rezumira naj se Plojeva volitev delegatom tako, da se izvoli poslanec »Slovenskega kluba«. 4. Prepreči naj se bosenska oderuška banka. Ako tega min. predsednik ne more, naj odstopi.

Velika zmešnjava v nasprotnem taboru.
Vztrajnost naših poslancev je popolnoma zmešala nasprotnike. Sodili so naše poslance po kalibru liberalcev à la Hribar, »konservativcev« à la Ploj ali gotovih politič-pol-miševcev iz Dalmacije in prorokovali, da bodo obstrukcijo zlomili.

A »die Šusteršič-leute«, kakor jih kličejo nemški listi, stoje kakor zid, in ob tem zidu se razbijajo šumeči valovi parlamenta in tudi najtežje kroglice z ministrskih kanonov tega zidu ne morejo podreti.

Vsled tega je nastala nepopisna zmešnjava v taboru večine, ki odseva zlasti iz danes nam došlih graških listov. Kadar so v Gradcu besni, tedaj je za nas dobro. Besnost nemških liberalcev je pa tolika, da jim je kar pamet ušla. Kakor so na običnem zboru kmetijske družbe liberalci v svoji slepi besnosti napadli svojega lastnega pristaša in ga pretepli, tako se sedaj zbesneli nemški nacionalizem zaganja v svoje zaveznike, v krščanske socialce.

Zagnali so se v dr. Gessmanna, češ, da je dr. Gessmann že postal nezanesljiv in da ga srce vleče k Slovincem. Dr. Gessmannu očitajo, da ni odkrit proti nemškim strankam in ga sumničijo, da hoče priznati Slovincem univerzo v Ljubljani in da dela naravnost za sestavo novega ka-

bineta, v katerem bi bili princ Liechtenstein kot predsednik, dr. Šusteršič in dr. Weisskirchner pa kot karakteristična ministra. »Grazer Tagblatt« in »Tagespost« vsled tega kličeja juriš in pozivljeta vse nemštvo alpskih dežela, da se naj upre. A kako, če naši poslanci ne odnehajo?

Bienerth se je odločno branil stopiti v pogajanja z dr. Šusteršičem. Kar naenkrat se je pa premislil in v dolgem, skrbno sestavljenem govoru je skušal omehčati dr. Šusteršiča in dr. Korošca. Tudi tu so nemški nacionalci iztaknili skrivnostni vzrok. »Grazer Tagblatt« trdi, da je ta preobrat pri Bienerthu nastal na migljaj iz Belvedera — iz palače nadvojvode prestolonaslednika!

Tudi dr. Lueger, ki je posredoval, da je ministrski predsednik opustil svoje prvotno intransigentno stališče in se vdal za dvadnevno pogajanje z voditelji obstrukcije, jim ni všeč. Nemci se že kregajo, da ta dva dni ne bodo toliko govorili o obstrukciji, kakor o sestavi nove vlade. Torej batino v roke!

Iz tega se vidi, da je nemška večina vkljub nekaterim popustljivcem v slovenskih vrstah po nevstraheni vztrajnosti poslancev S. L. S. razbita. Mi le registriramo, kar se godi in govori v nasprotnem taboru. Odločitev mora skoro pasti.

Shod S. L. S. v Ljubljani.

Dr. Lampe je končal svoj zanimivi govor:

Delavske žrtve.
Zadnji čas opazujemo takozvano »Narodno delavsko organizacijo«. (Razni vzkliki in priimki.) Delavska organizacija mora biti v resnici delavska. Zato zagovarjamo strokovno delavsko organizacijo, ki ne bo odvisna od političnih strank, ki skrbijo edino za korist delavstva.

Ta »Narodna delavska organizacija« pa je praprazav od magistrata koncesionirana. (Pod mužikovo knuto.) Ali so oni bolj narodni, kakor drugi slovenski delavci? (Nerodni!) Ne narodnost, ampak nekaj drugega je vzrok, da so jo ustanovili. Magistratna stranka bo pri volitvah potrebovala glasov. Zato se zdaj pehajo Ribnikar in drugi Hribarjevi uslužbenci, da bi delavce potisnili v svojo organizacijo in jih potem gnali na volišča pa natančno gledali, če je vsak oddal pravi volivni listek.

Jaz bi tem pomilovanja vrednim žrtvam Hribarjevim poklical v spomin, da je Hribar z magistratno stranko kriv, da delavstvo še danes nima zastopnika v občinskem svetu. Prirejali so se shodi in obljubljalo se je, da delavstvo dobi svojega svetovavca v občinskem svetu. Kdo je preprečil, da se to ni zgodilo? Ivan Hribar, ki je obljube in pravice delavstva prezrl, ki je delavstvo politično zatiral in ga še zatira, a mu milostno dovoljuje, da sme zanj hoditi na volišče. (Tako je!)

Delavstvu povem le to: Preko Hribarja bo Ljubljana dobila nov volivni red iz deželnega zbora. (Živio!) Mi bomo ti, ki bomo razbili verige, v katere je magistratna stranka okovala delavce, mi jih bomo oprostil — tudi ta boj bomo izvojevali — a mi jih bomo pustili svobodne. Rekli bomo delavcu: Ti si svoboden mož, zdaj voli, kakor sam hočeš. To je načelo naše krščansko-socialne organizacije in načelo vseh poštenih ljudi.

Volitve v Mostah.

Pri občinskih volitvah v Mostah so se liberalci in socialnidemokrati zvezali pod imenom »naprednjaki«. (Saj se že ne marajo več!) Združili so se ljudje, ki poznajo od naprednosti samo ime. Značilno je, da kjerkoli liberalci in socialni demokrati delajo take volilne kompromise, nastopajo vedno pod imenom naprednosti ali svobodnjaštva. Kaj pa je naprednost? (Nič!) Na Koroškem se je ta tvrdka pokazala v pravi luči. Tam so socialni demokrati izdali Slovence in šli volit velekapitalista Nemca Metnitza. (Škandal!) Tu pa jim poveljajeta kapitalista Dolničar in Predovič! Rajši so volili za poslanca v deželni zbor izsesovalca delavcev, kakor poštenega

slovenskega kmeta, in v Gorici se je s tem še bahal slovensko pisani socialnodemokratski list, češ, da dokazuje to veliko zavednost socialne demokracije. To je škandal! (Tako je!)

»Svobodomiselci.«

In kakšni ljudje so ti »svobodnjaki«, ki so si povsod podobni, dokazujejo dogodki drugod. V Gentu so svobodomiselci sklenili, da bodo dajali darila za šolske otroke, ki se branijo sprejeti prvo sveto obhajilo. (Lepa reč!) Na Francoskem so sklenili framaconi nabirati fonde, da cerkve izpremene v gledišča in plesišča. V Puyju so sklenili pred dobrim tednom, da bodo na veliki petek prirejali ljudstvu brezplačne mesne pojedine. Starši naj bi v bodoče ne imeli več pravice, da bi dali svoje otroke krstiti. (To je svoboda!) Duhovnikom naj se pristop v bolnišnice bolj in bolj onemogoči in udeležiti se ne bodo smeli nobenega pogreba.

To so sklenili svobodomiselci na Francoskem. Cerkve še pri nas svobodomiselci sicer ne preganjajo, ker ne morejo. V šentpeterski fari to pač še ne gre tako hitro. (Odobranje.)

Zdaj je šel Dolničar roko v roki s Predovičem. Ta Dolničar je bil svoj čas meni zelo hvaležen, ko sem ga prišel branit pred Predovičem, ki je od Save odvažal pesek. Pritožili so se na deželni odbor, in pomagali smo Dolničarju in kmetom do pravice. Zdaj so to pozabili in Dolničar drži s Predovičem. Pa tudi Predovičeva slava ne bo več dolgo trpela.

Liberalci in deželna vlada.
Liberalci nam tudi očitajo, da naša stranka drži deželnega predsednika barona Schwarza. Bodi tudi o tej stvari enkrat povedana jasna beseda. Kaj pa je deželni predsednik? Cesarjev namestnik. Cesar ga je sem dal in cesar ga bo proč vzel. V takem času pa, ko je dal cesar 20.000 kron za nemško gledališče, ga ne bo vzel ne na povelje nas, ne liberalne stranke.

Kdo je pa kriv, da imamo nemškega deželnega predsednika? Če bi se liberalci držali načel naše stranke, bi imeli Slovence. (Tako je!) Take oslarije, kakor je bil 20. september, in taki članki, kakor jih liberalci pišejo v »Narodu«, pa cesarja le izzivajo, da ne odpokliče nemškega deželnega predsednika. Če baron Schwarz pošlje le eno številko »Slovenskega Naroda« na Dunaj in reče: »Taki elementi, taki ljudje zahtevajo, da zapustim Ljubljano«, — tedaj bo cesar rekel: Zdaj mora Schwarz nalašč ostati!

Naj vsak sebi pripiše, cesar je sam kriv, naj krivde ne podtika drugim. (Tako je.)

Zaupnica S. L. S.
O ljubljanskih občinskih stvareh bom drugikrat govoril obširneje. Za danes bodi dovolj. Samo to si ohranite v spominu: Glejte, kaj je naša stranka do zdaj storila. Bodite prepričani, da bo po tej poti napredovala. Načelo naše stranke je in ostane: doseči pravičnost za ljudstvo, pravičnost zlasti za delavske, za teptane sloje našega ljudstva. (Burno odobranje. Klici: Živio S. L. S.!)

Nato izreče Ivan Gostinčar zahvalo govorniku in predloži sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Javni shod šentpeterskega okraja v Ljubljani izreka toplo zahvalo in neomejeno zaupanje poslancem S. L. S. v državnem zboru in jih poziva, da delujejo v istem smislu in z isto eneržijo še naprej, da tako izvojujejo Jugoslovanom potrebne pravice. Z vsa odločnostjo pa obsoja shod zahrbtno in nepošteno politiko tistih naših liberalcev, ki napadajo naše poslance. Shod izreka tudi neomejno zaupanje deželnim poslancem S. L. S., posebnost pa še deželnim odbornikom, ki zvesto načelom S. L. S. delajo za prosep dežele.

Na to je bil shod zaključen ob ¾12.

Naročajte „Slovenca“!

Shod v Kranjski gori.

V nedeljo je priredil gosp. deželni poslanec Piber javen shod v Kranjski gori. Udeležba je bila obilna. Gosp. poslanec je stvarno in jasno razložil delo zadnjega deželnozbornskega zasedanja in poročal o zakonskih načrtih, ki jih misli S. L. S. še izvesti. Tu so videli kranjskogorski volivci, da se niso zmotili, ko so s tako častno večino volili gosp. Pibra za svojega poslanca. Nastop njegov je vsem imponiral. Glasno pritrjevanje je kazalo, da se z njim in njegovimi tovariši poslanci S. L. S. popolnoma strinjajo. Za zabavo je poskrbel neki Kocmur, ki so ga domači socialni demokrati gratis in franko naročili menda iz Ljubljane. Mož si je izbral za stvarno svojemu govoru predmet: hajoneti, Kristusov nauk o ljubezni, kmečka kri, Kristus na Olski gori, Malhovo uho in krvo-seški jerobi slovenskega kmeta. Kaj ne — vsekako obsežna in hvaležna stvarina! Sedaj pa ta smola, oh ta smola! Mož je bil ravno v največjem ognju, poslušalci so se ježili lasje in z velikanskim ogorčenjem gledali na gosp. poslanca, ko so zvedeli, da klerikalci delajo vojsko — kar se zgodi nesreča. Katera? Poludne zazvonil. Zborovavci prično moliti angelovo češčenje, samo mož na govorniškem odru srepo gleda pred se in v svoji nežnočuteči duši pomiluje tega ubogega »nazadnjaškega kmeta«, ki še poludne molil. Malo sitni so morali biti tisti trenutki, no pa gospod poslanec je pokazal, da ima usmiljeno srce tudi nasproti socialnim demokratom — in je bolj »kratko naredil«. Hujske nesreče ni bilo. Gosp. poslanec je v par krepkih besedah podrl vse, kar je mož iz Ljubljane s težavo sezidal. Vmes je samoočebni umevno sitnarilo z medklici še par drugih živrc, nakar se je z živjoklici na poslanca Pibra in na S. L. S. zaključil lepo uspeli shod. Gosp. poslanec se je nato zasebno pogovarjal z možmi. Obiljubil je, da še pride. Socialni demokrati pa nameravajo prihodnjič — če smo prav slišali — povabiti samega velikega mojstra dr. Adlerja na pomoč. Na svidenje!

Shod v Lešah.

V Lešah je imel dne 2. t. m. poslanec I. Piber javen shod. Poročal je o delovanju dež. zbora. Z zanimanjem so poslušalci sledili izvajanjem gosp. poslanca in to tem bolj, ker je bil to prvi shod v Lešah.

Shod v Trziču.

Iz Trziča se nam piše: Zadnje nedeljo je priredilo katoliško politično društvo za delavce za Gorenjsko društven shod na Skali. Govornik dr. Pegan je izvrstno pojasnil položaj v državnem zboru, oziroma naše razmerje nasproti Ogrom, Italiji in Nemčiji. Predsednik omenjenega društva je vzpodbujal navzoče na delo: iz malega raste veliko. Malo nas je tukaj, a če bomo delali, bomo zaznamovali velike uspehe. Da, tako je! Nekaj se pa mora omeniti, dosti je naših somišljenikov, ki ne spoznavajo moči, katera nastane po krepki organizaciji. Zavednosti manjka še mnogo v Trziču po vseh straneh. Kdo je kriv temu? Želja in veselje do zabave je tu večja kot hrepenenje po izobrazbi. Trziški »freibierji« nam dobro spričujejo to, ko pravijo, da ne pijejo zastojni kave, ampak da imajo še par stotakov »v kasi za popit«. Še se bode častil vinski bog od večera do jutra, »da se bo šajnal proti Ljubljani«. Toraj, ljubljanci, pridite kaj v Trzič, da nas kaj boljše naučite! Drage volje vam bomo služili tudi za vodnike na Begunjsko, Košuto, ali če boste hoteli tudi čez Ljubel na Koroško — samo v rovtarskih Atenah nas ne smete pustiti.

Odprto pismo uredništvu „Omladine“.

Ne »Omladini«, ampak slovenski javnosti smo dolžni odgovora na napad letošnje »Omladine«, glasila narodno-radikalnega dijaštva, št. 3, str. 35.

Pod šifro »F. T.: Cuius regio, eius religio« čitamo med drugim o »akademikih-klerikalcih« inkriminujoča odkritja. Očita nam:

»V isto (klerikalno) organizacijo grede tudi taki, ki nimajo prepričanja, ampak samo program, prav svoj lasten program, namreč osebno karijero.« Dalje: »Kakor bajka iz polpreteklih časov se berejo vesti, ki poročajo o škandaloznih kupčijah, ki jih sklepajo klerikalci z revnimi dijakmi. Za par grošev si kupijo človeško dušo. Ne očitamo jim njihovo brigo (?) za svojo mladino. V naših očeh jih celo povzdiguje, da kažejo naklonjenost do svojih pristašev tudi v dejanjih. Ne, tega jim ne očitamo. Ampak, da love z denarjem vedoma in sistematično ljudi, ki so vse prej kot njihovi pristaši, to je vnebovpijoč greh. Da pa delajo to vedoma in sistematično, dokazuje najbolj način, kako si skušajo ukloniti tudi boljše situirane dijakke. V takih slučajih komandirajo župnika,

da gre nad starše in čez nekaj časa dobi sin pismo od doma, da se mora vpisati v klerikalno društvo, če ne ga bodo smatrali za zgubljenega sina in mu ustavili vsako podporo. Ne samo suhoparno statistiko v številkah, navedli bi lahko imenoma ljudi, ki so prišli na ta način v klerikalno organizacijo, povedali bi lahko zgodovino vsakega posameznega slučaja v vseh podrobnostih. Saj se je že prkarat zgodilo, da je vstopil dijak v napredno društvo, da pa je bil vsled grožnje prisiljen izstopiti in se vpisati v nasprotno klerikalno društvo. Kako vplivajo take razmere na dijake, se opaža najbolje na dotičnikih samih, ki so postali žrtev teh razmer. Igrati morajo hribovce med svojimi kolegi, napram svojim staršem. Ker vidijo, kako kruto se jih je oropalo najsvetejšega, kar so imeli, in da svet molče dopušča to suženjstvo, izgubé polagoma vero v resnico in poštenost. V cinizem in nihilizem vodi ta pot.«

Z ozirom na ta izvajanja pozivljamo tem potom javno uredništvo »Omladine«, da navede imena teh ljudi, »ki so prišli na ta način v klerikalno organizacijo«, in zgodovino vsakega posameznega slučaja v vseh podrobnostih in sicer v enem izmed ljubljanskih slovenskih dnevnikov najkasneje do 20. julija 1909. Ako tega ne storite, si pridržujemo pravico, primerno nastopiti, da si dobimo zadoščenja pred slovensko javnostjo.

Dunaj, dne 1. julija 1909.

Za slovensko kat. akad. društvo »Danica« na Dunaju:

Ivan Mazovec, t. č. predsednik. Lovro Sušnik, t. č. tajnik.

Za »Slovensko dijaško zvezo«:

Iur. Mark Natlačen, t. č. predsednik. Stanko Maslič, t. č. tajnik.

Zmaga centra na vsej črti.

Berolin, 9. julija. Kakor znano, je nemški parlament odklonil vladne davčne predloge in sicer zato, ker se je z davkom na dedščino po želji liberalcev hudo obremenilo kmečko posestvo. Konservativci, ki so bili po iniciativi državnega kanclerja Bülowa dozdej zvezani z liberalci proti katoliškemu centru, so se zato s centrom združili, da vržejo enostransko davčno reformo. Knez Bülow je prosil cesarja, naj ga zato odpusti, cesar pa mu je velel, naj ostane tako dolgo, da se davčna reforma, ki je eno največjih nacionalnih del zadnjih let, do konca izvede. Zdaj so pa liberalci na vse pretege intrigirali, da bi vsaj zvezni svet odklonil davčno reformo, kakor jo je sklenila nova večina konservativcev in centra, in naj se parlament razpusti. Toda zvezni svet ni šel na to, ampak je zdaj sklenil s konservativci in centrom kompromis: Davek na dedščino je pokopan, zato se pa uvede davek na prirastek vrednosti, ki zadene tudi imobilno posest ter davek na kurze in efekte ter na obrestne papirje, kar zadene v prvi vrsti mobilni kapital. To reformo bo parlament sprejel, Bülow bo šel, država pa dobi 500 milijonov davkov, ki jih liberalci preje niso mogli spraviti skupaj. Centrum je sijajno zmagal, liberalci pa so postali brezpomembni.

Davki so tako razdeljeni: Direktni (posestni) davki: 135 milijonov in sicer: Davek od prirastka vrednosti posestev 40 milijonov, od šekov in drugih vrednot pri državni banki 20 milijonov, od kurzov in efektnega kolka 22 in pol milijonov, od obrestnega kolka 27,5 milijonov, prispevki zveznih držav 25 milijonov. Indirektni davki: 310 milijonov. Od dosedanjih davkov ostaneta davek na vozne listke: 20 milijonov in na sladkor: 35 milijonov, vsega skupaj torej 500 milijonov.

Odkar je nova večina, dela parlament silno gladko. Liberalni in socialdemokratski predlogi se dosledno odklanjajo. Liberalci se pené od jeze, ker je nova večina solidarna. Seveda imajo tudi vzroka, da so pobiti. Saj je čisto gotovo, da ne bodo mogli uveljaviti svojih načrtov glede poliberaljenja pruske šole, ker bosta centrum in pruska konservativna stranka liberalne poizkuse z združenimi močmi odbila. Poljaki so dobre volje, ker so s svojimi 20 glasovi pristopili novi večini in za to dobili nekaj koncesij.

RUSKO BRODOVJE MIN.

Ruska mornariška uprava je sklenila, da prične takoj graditi brodovje min. Pričetkom zgrade 15 velikih 1000-tonskih ladij za polaganje min z naglico 35 vozlov. Stale bodo ladje za polaganje nim 30 milijonov rubljev.

RUSI PRODRAJAO V PERZIJU.

Ruske čete korakajo kljub vsem demantem proti Teheranu.

VSTAJA V KOLUMBIJI.

V Kolumbiji je izbruhnila proti v Londonu se mudečemu kolumbijskemu predsedniku Reyesu vstaja. Revolucionarji so se polastili vlade in zasedli v nedeljo mesto Barranquilla. Pričakujejo severno-ameriško brodovje. Proti predsednikovi

stranki nastopajo složno vse ostale stranke.

GRKI IN TURKI.

Turčija je imenovala za krečanskega guvernerja finančnega državnega tajnika Costaki-Bayamyn. Turški zunanji minister se je pri grškem poslaniku Grynarisu pritožil zaradi delovanja grških vstašev. Poslanik je zagotovil, da je Grška vse storila, da prepreči prestop grških vstaških čet v Turčijo. Solunski mladoturški odbor nastopa odločno proti Grkom. V Solun se odpošlje 10.000 ton premoga namenjenega turškemu brodovju, ki v kratkem priplove v Solun. — V Odrinu so obesili sedem podčastnikov.

ARMADNA PREOSNOVA V BELGIJI.

Proti preosnovi belgijske armade se je izjavilo veliko poslancev večine. Kriza ni izključena.

ANGLEŠKE PRIPRAVE ZA SVETOVNO VOJSKO.

Špansko časopisje ostro napada špansko vlado, ker izroči ferolski in cartagenski arsenal nekemu angleškemu konzorciju. Očita španski vladi, da ustreza angleškim željam v pripravah za svetovno vojsko, kjer bo rabila Angleška za svoje brodovje mnogo opirališč.

CARJEVO POTOVANJE V POLTAVO.

Pet gardnih polkov so porabili za zastraženje proge ob carjevem potovanju v Poltavo, štirje polki so odrinili na stražo že v nedeljo. Artiljerija je zasedla železniške prehode. Osebnih in tovarnih promet so omejili na dva vlaka na dan.

Dnevne novice.

+ Dalmatinci in obstrukcija Slovencev. »Edinost« piše: Dr. Ivčević objavlja v »Neue Freie Presse« izjavo, da so on in njegovi tovariši iz Dalmacije proti sedanjim obstrukcijam v državnem zboru, ker žele, da se reši trgovinsko pogodbo z Romunijo in pooblastilni zakon, ki sta potrebna iz političkih in gospodarskih razlogov. Pustimo odprto vprašanje, jeli obstrukcija v sedanjem trenutku umestna ali ne. Ali zdi se nam, da je dr. Ivčevićovo opravičevanje v »N. Fr. Presse« v vsakem slučaju še manje umestno nego — slovenska obstrukcija! Tudi dvomimo zelo, da bi zavedna dalmantinska javnost odobraval tako postopanje, ki ni drugega nego zaletanje v hrbet prijatelja v kritičnem trenutku. V tem nazoru nas ne moti dejstvo, da je dalmatinskim poslancem došlo baše iz Dalmacije nekaj pisma in brzojavk, naj se ti zavzamejo pri Slovencih za to, da prenehajo z obstrukcijo. Gospodje so bržkone izrazili željo po takih brzojavkah in — dobili so jih. Vprašanje je: ali je skrajna opozicija proti Bienerth-Stürgkh-Hochenburgerjevi vladi opravičena ali ne?! Če pa bomo odnehavali od opozicije sedaj iz ozirov do tega, potem do onega, potem nas ne bo nikdo smatral resnimi in postanemo le žoga v rokah vlade in nasprotnih strank. Pa brez zamere! — Gg. Ivan Hribar in dr. Ploj, kaj pa vidva pravita na to?

+ Celjski zelenc, mladi »Narodni Dnevnik«, je zopet zasedel svoje suho bojno kljuse. Odgovarja na naše vprašanje, zakaj se nista upala glasovati Ploj in Hribar proti proračunu »mlačnega« Slovana Bilinskega, a ker ne zna odgovora, pa pravi, naj »črni bratec« (»Slovenca« misli) vpraša Hribarja in Ploja. Nato trdi, da sta Šusteršič in Krek vneta, goreča in bojevit klerikalca, zato pa prav mlačna Slovenca in še bolj mlačna Slovana. Zdaj to trditi, ko ves nemški časnikarski gozd divja zaradi njunih odločnih nastopov za pravice Slovencev in Slovanov, je drzno. Končno pa kunštno pravi »Dnevnik«, da se proračun finančnega ministrstva sprejema ali odklanja iz stvarnih razlogov. Iz stvarnih razlogov torej nista Ploj in Hribar odklonila proračuna. To naj si liberalci zapomnijo, da sta pripomogla sedanjemu vsenemški vladi Ploj in Hribar, da se je zmanjšalo število protivladnih glasov pri glasovanju v proračunskem odseku. To je odgovor, ki pomenja grozno klofuto Ploju in Hribarju. »Narod« je pisal, da zato nista glasovala, ker sta se zaradi Kreka in Šusteršiča kujala. »Dnevnik« pa, da iz stvarnih razlogov.

+ »Narodni Dnevnik« trobi v vladni rog. Tako se še nismo zlepa zabavali, kakor ko smo dobili v roko včerajšnji celjski »Narodni Dnevnik«, list, ki piše o svoji samozavestnosti in o svoji ponosni umestnosti. Svoje geslo: vselej in povsod: v boju proti narodnemu nasprotniku, bi moral zdaj izpremeniti v geslo: vselej in povsod proti S. L. S., na braniku za vzdrževanje sedanjega protislovenskega sistema. Ker obsojajo vsi nemški listi slovensko obstrukcijo, jo mora tudi »Narodni Dnevnik«, ker napadajo vsi nemški listi dr. Šusteršiča, ga napada tudi »Narodni Dnevnik«, še boj proti italijanski pravni fakulteti jim ni všeč. Naj bi odločevala smer slovenske politike »Narod« in »Narodni Dnevnik«, smo Slovenci izgubljeni.

— Shod »Kmečke zveze« na Brezovici. V nedeljo po prvi maši bo shod K. Z. na Brezovici. Poročata gg. deželna poslanca Jarc in Dimnik. Možje, pridite v obilnem številu na shod!

+ Tudi zastave so bile v tisti nemško-slovenski pogodbi, ki je še prikrita, a ki je še ostrejša od že objavljenе pogodbe. V tej pogodbi je bilo tudi določeno, da v Ljubljani liberalci in Nemci morajo vedno skupno postopati pri razobešanju zastav. Jasna priča o tej točki nemško-slovenske pogodbe je bil slovenski katoliški shod, pri katerem noben liberalci in Nemci ni izobesil zastave. Ker mi nismo pri »Slavčevi« slavnosti izobesili zastav, je »Narod« zakričal, da je to »jasen dokaz« nemško-klerikalne zveze. Kar zazijali smo ob tem dokazu, pa smo se takoj spomnili na tisti izrek, ki pravi: »Wie der Schelm selbst ist.« Torej celo pri zastavah so bili liberalci navezani na Nemce! Da Nemci na to niso pozabili, je pričalo to, da so pri »Slavčevi« slavnosti mnogi Nemci izobesili zastave. Nekateri so bili v to celo naprošeni! Ej seve, zveza še ni oficijelno preklicana, saj je dr. Schaffer pred svojo smrtjo v kazini dobro označil rok te zveze. Mi pa smo tudi glede tako važne točke, kakor so v liberalnih pojmih zastave, popolnoma svobodni in kakor rečeno, nikdar ne bomo svojih neoskrbnjenih slovenskih trobojnic izobešali na poziv Hribarja, ki je z istimi potezami, s katerimi poziva na izobešanje zastav na čast »slovanskim gostom«, podpisal nemško-slovensko pogodbo.

+ Vlada razpusti tržaški deželni zbor, oziroma občinski svet? Goriški »Gazz. Pop.« poroča v zvezi z razpuščenjem goriškega deželnega zbora, da je vlada sklenila razpustiti tudi komaj izvoljeni tržaški deželni zbor, oziroma občinski svet. To vest je treba sprejeti seveda z rezervo. Nemogoče ni, ker vladi gotovo ni všeč, da je od 80 poslancev 57 iridentarjev in ker so se gotovo vršile nerednosti. Saj je vlada razpustila tudi puljski občinski svet, ne da bi kdo najmanjšo reč slutil. Bomo videli.

+ Zadružni tečaj priredi prihodnji mesec »Zadružna zveza« za duhovnike in učitelje. Tečaj se bo vršil drugi teden meseca avgusta. Udeleženci naj se priključijo čimprej in eventualno izrazijo tudi svoje želje glede časa, če je primeren in če bi kazalo, da se vrši deset dni, ne pa samo en teden.

+ Gospodinjstvo šolo ustanovi deželni odbor v Repnjah na Gorenjskem. Poučevalce bodo čč. šolske sestre. Šola bo urejena po zgledu vrhniške šole.

+ Deželna vinarska zadruga je registrirana. Kmalu bo ustanovni občni zbor. Naloga te zadruge bo, spraviti vina naših vinorejcev na trg. Seveda bo treba ustanoviti tudi krajevne vinarske zadruge po vipavskem zgledu.

+ Justični minister dr. Hochenburger je izdal na deželna nadsodišča natančna navodila, kako imajo postopati, da ne bodo sodišča kršila imunitete poslancev in ne bodo v zbornici zaradi tega vedne pri tožbe.

— Novomeška gimnazija ima za 227 slovenskih in 6 nemških dijakov nemški »Jahresbericht«. Odliko ima 71 dijakov, za višji razred je sposobnih 161 dijakov.

— Na gimnaziji v Kranju je bilo ob ravnokar končanem šolskem letu, kakor poroča nepotrební nemški Jahresbericht, 309 dijakov, od teh 305 Slovencev, 3 Nemci, 1 Čeh. Odličnikov je 47, poleg teh je dovršilo šolsko leto 213 dijakov, nespособnih za višji razred je bilo 27 dijakov, ponavljavni izpit ima 21 dijakov, klasificiran ni 1 dijak.

— Čebelarški shod priredi novomeška čebelarstva podružnica v Stopičah v nedeljo, dne 11. julija ob 3. uri popoldne v ondnotni šoli. Predaval bo zastopnik osrednjega čebelarkega društva iz Ljubljane. Zeleti je obilne udeležbe.

— Narasle reke. Soča je hudo narasla vsled obilo padlega dežja. Uže par let ni bila tako velika. Danes se poroča o velikih Sočinih poplavih od Solkana dalje. Vojaškom pionirjem, ki so imeli nasproti St. Andrežu ob Soči čolne in mnogo drugega lesovja, je Soča marsikaj odnesla. Vojaški so delali včeraj ponoči celo noč ter spravljali ladje in lesovje na varno. Sovodenjem je Soča odnesla mnogo sena. — Tudi Sava je zelo narasla.

— Stavka v Ajdovščini traja dalje. Stavkujoči upajo na zmago.

— Umrl je 67 let stari Edvard Muha, soustanovitelj papirnice v Solkanu.

— Socialno-demokratski »Delavski List« v Trstu je prenehal izhajati, kakor je sklenil izvrševalni odbor socialno-demokratske stranke.

— Poroči se je v Calumetu v Ameriki ondnotni slovenski zdravnik g. dr. Jos. V. Gr a h e k z gđco. Alice F. Belhumeur.

— »Najradikalnejši list« »Edinost« prinaša inserat celjske »Stadtmühle«. Heil!

— Sneg v juliju. Kamniške gore, posebno Grintovec, je včeraj iako daleč v nižavo zapadel sneg.

— **15letnica nadškofa Posilovića.** Dne 7. t. m. je praznoval zagrebški nadškof Posilović 15letnico svojega višjega pastirstva.

— **Celovčani v Monakovem.** Ker je turska železnica naše dežele jako zblížala s Bavarsko, prirede nemški Celovčani s svojim nemškim pevskim društvom začetkom avgusta izlet v Monakovo.

— **Pastoralna konferencija za novo-moški dekanat** se bo vršila dne 19. t. m., ob 10. uri dopoldne v prošnji.

— **V gaseče apno je padla** v Komendi pri Kamniku Juhant Frančiška ter se je tako opekla, da je v deželni bolnišnici danes umrla.

— **Poročili se je** dne 5. t. m. g. Ivan Bostič, trgovec, gostilničar in sestričnik v Št. Jurju pod Kumom, z gospo. no Ivan-ko Dornik iz Radič. Bilo srečno.

— **Sneg na Reki** je padal dni med dežjem. Čudno letošnje vreme!

— **Jugoslovansko akademsko društvo v Brnu.** V Brnu so ustanovili jugoslovanski slušatelji na ondodnih visokih tehniških šolah akademsko društvo »Jugoslavija«. Društvo ima nad 30 članov.

Darovi.

SKLADU ZA OBMEJNE SLOVENCE so poslali:

18. Franc Pograjc, glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« v Mariboru, 20 K;
- 19., 20., 21. Posojilnica v Trbovljah 30 K. (Posojilnica 50 K, župnik Erjavec 10 K.);
22. Jožef Cerjak, župnik v Rajhenburgu, 20 K;
23. Kaplana Tratnik in Gaberc v Rajhenburgu 20 K;
24. Posodu S. L. S. pri Sv. Petru v Ljubljani dne 4. julija darovali nekateri zborovalci 21 K 62 vin.;
25. Jakob Teršan, profesor v Ljubljani, 20 K.
26. Dr. Andrej Karlin, kanonik v Ljubljani, 20 K;
27. Fran Kimovec, prefekt v Alojzijevejšču v Ljubljani, 20 K;
28. Stanko Premrl, vodja glasbe v stolnici, 20 K.

Vzpodbujajte drug drugega, da zapišemo vsak dan daljšo vrsto darovalcev in da se z vsakim dnem hitreje približujemo onemu tisoču Slovencev in Slovenk, ki se zberu, da odbijejo sovražni naskok.

Ljubljanske novice.

Ij **Nadvojvoda Fran Ferdinand** se je peljal danes jutraj na povratku iz Pulja skozi Ljubljano. Imel je na razpolago dva salonska voza in en voz brzovlaka. Na kolodvoru v Ljubljani mu je postregel s pecivom restavratel g. Schrey.

Ij **»Slovenska Filharmonija«**. Začetkom prihodnjega tedna se vrne iz Prage, kjer je bival na dopustu, g. Talich Vac-lav ter prevzame kapelnštvo in vodstvo orkestra »Slovenske Filharmonije«.

Ij **Po 20. septembra** ... Po svetu krožijo pisma brez narodnega kolka, s samonemškimi naslovi in samonemškimi nadpisi: »Vom Bürgermeister der Landeshauptstadt Laibach«. — O ta Hribar!

Ij **Izlet na Šmarno goro** priredi medvoško-goričansko delavstvo v nedeljo, dne 11. t. m. Prva sveta maša ob pol 10., druga ob 10., ob pol 12. uri sledi delavski shod.

Ij **Novo mašo** bo pel slovenski pisatelj Izidor Cankar 18. t. m. v Štdu v Slavoniji.

Ij **Zrelostni izpit na I. državni gimnaziji v Ljubljani**, ki se je pričel 5. t. m., so napravili iz A-oddelka sledeči Slovenci: Bergant Peter, Brič Ernest, Fermentin Franc, Kreč Stanislav, Mikuš Ivan, Milavec Anton, Milavec Hugo (z odliko), Pekle Gašper, Požlep Franc (z odliko), Rebolj Karol, Suša Vladimir (z odliko), Vagaja Franc (z odliko), Vidmar Drago, Zobeč Ivan (z odliko), Zupan Franc. En kandidat je bil reprobiran za šest mesecev. Včeraj se je v B-oddelku pričela matura.

Ij **Karol Lenče umrl**. Danes proti 3. uri jutraj je umrl na svojem domu na Laveri daleč na okrog dobro znani in mnogočislani veletržec z vinom gospod Karol Lenče. Moža, ki je bil prej vedno čvrst in zdrav, je preteklo soboto zavrata bolezen prisilila v posteljo in mu danes nepričakovano prestrigla nit življenja v 47. letu njegove starosti, torej v najlepši moški dobi. Pretresljiva je ta novica, zlasti za one, ki so ranjcega poznali. Bil je blaga duša, plemenitega srca in odprtih rok. Vesel in zabaven družabnik, pri tem pa podjeten trgovec, razumen in delaven ekonom si je pridobil mnogo prijateljev po vsej deželi, in stari sloves hiše Lenče še visoko povzdignil. Razum plakajoče vdove in dveh otrok ter številnega sorodstva zapuščala ranjki mnogo mnogo prijateljev in znancev in marsikomu se bo utrnila solza, ko bo dospela ta tragična novica na njegovo uho. Pogreb ranjcega

bo v nedeljo, ob 4. uri popoldne v Rudniku. Bodi mu zemljica lahka!

Ij **Ruski kružok v Ljubljani** priredi danes zvečer ob pol 9. uri v Ljubljano došlim ruskim učiteljem in učiteljicam v areni »Narodnega Doma« večerjo.

Ij **Čudno »nadoliko«** imajo nekateri tukajšnji nemški mladiči. Včeraj je sedem nemških mladičev napadlo na Turjaškem trgu dva Slovence. Bil je med napadalci tudi grof Barbo ml. Ti »nemški« olfkanci so vpili na Slovence: »Hunde kommen vorbei!« Policaj je moral poseči vmes. Ljubljanski Nemci menda po vsej sili nočejo, da bi se ublažile narodnostne razmere v Ljubljani.

Ij **Matura na ljubljanski realki**. Od 5. do 8. julija so se vršili na ljubljanski realki zrelostni izpiti. Izmed 32 abiturientov, ki so prišli k izpitu, smeta dva ponavljati meseca februarja, ostali so prebili maturo (dva z odliko). Med njimi so ti Slovenci: Arko Stanko, Bitenc Josip, Črnač Alojzij, Dolinar Milan, Juvan Ciril, Juvančič Iv., Kavčič Pavel, Knafelec Leon, Knapič Rudolf (z odliko), Legat Fran, Levce Miha, Majdič Demeter, Pikel Alojzij, Planinec Milan (z odliko) in Smerdu Franc.

Ij **Konec provokatorja**. Poročnik Ivančič, ki je meseca septembra provokiral Slovence ob Šelenburgovi ulici, je degradiran.

Ij **Sklep šolskega leta na orglarski šoli v Ljubljani**. V četrtek, dne 8. julija, je zaključila tukajšnja orglarska šola dvaintrideseto šolsko leto. Ob 7. uri je bila v ta namen v alojziješki kapeli sveta maša, pri kateri so orglarski učenci pod vodstvom svojega koralnega učitelja, č. g. prefekta Fr. Kimovca, prav lepo peli koralno »Missa de Angelis«. — Ob 8. uri se je nato v šoli pričelo javno izpraševanje, katerega se je razun predsednika cecilijanskega društva za ljubljansko škofijo, preč. g. kanonika dr. A. Karlina udeležilo tudi več gg. organistov in prijateljev cerkvene glasbe. Učenci so bili izpraševani iz nekaterih predmetov, ki se poučujejo v tukajšnji orglarski šoli: iz liturgike in cerkvene zgodovine, iz harmonije in kontrapunkta in iz koralnega petja. Tudi iz klavirja in orgel so pokazali učenci, kaj so se naučili, in ob spremljanju orgel so zapeli nekaj figuralnih skladb. Vobče so učenci dobro odgovarjali in moremo povprečen uspeh šole kot take kakor tudi posameznih učencev imenovati precej zadovoljiv. Spričevalo sposobnosti za izvrševanje orglarske službe je dobilo šest učencev: Dodič Martin, Jevce Alojzij, Jovan Vinko, Seher Martin, Stazinski Anton in Vozel Fran. Po končanem izpraševanju se je dosednji ravnatelj orglarske šole, veleblag. g. Anton Foerster, v prisrčnih besedah poslovl od učiteljev in učencev orglarske šole. »Težko,« tako nekako je dejal, »se poslavljam od šole, ki mi je takorekoč prirasla k srcu. Toda starost me sili, da se končno vendar enkrat poslovim in si po tolikih letih truda in dela privoščim pokoja in počitka.« Orglarski šoli želi, da bi izučila in vzgojila še mnogo spretnih in poštenih organistov, učencem pa, da bi bili srečni v svojem bodočem stanu. Preč. g. dr. A. Karlin kot predsednik Cecilijanskega društva se nato v iskrenem govoru zahvali velezaslužnemu g. ravnatelju za ves njegov trud, ki ga je imel skozi 32 let z orglarsko šolo in še posebno povdarja, da ostanejo zasluge g. Foersterja, ki si jih je stekel bodisi v šoli, bodisi na stolnem koru, pa tudi sicer kot vzorni naš skladatelj in reformator cerkvenega petja na Slovenskem — neizbrisne in nepozabne. Želi mu, da bi mu bilo dodeljeno v čilosti in trdnosti, v miru in zadovoljnosti še mnogo, mnogo let preživeti na slovenskih tleh. Z živio-klici na poslavljajočega se gospoda ravnatelja A. Foersterja se je završila lepa prireditel. — Prihodnje šolsko leto na orglarski šoli se prične dne 20. septembra.

Ij **Najboljše znamenje počitnic** so vsakako železnice. Po kolodvorih in vlakih se že tare nebroti potujočega občinstva raznih narodov. Prtljaje je polne vozove, razglednice se pošiljajo na razne kraje. Tuji že pohajajo gručema okolu ter si ogledujejo znamenitosti in krasote narave. Tudi slovenskih potnikov je mnogo opaziti. Drugi sem, naši drugam. Slovenski letoviščniki in izletniki naj nikar ne pozabijo, kdo da so! Kamor pridejo po naših lepih krajih, naj zahtevajo vso postrežbo v svojem materinem, tako lepo zvencečem jeziku. A tudi hotelirji in gostilničarji imajo sveto dolžnost vsakega nepoznanega došleca pozdraviti slovensko in le ako se ta odzove v drugem jeziku, naj ga potem istotako prijazno postrežejo. Tako bode ustrezno vsem in tudi na tem polju pridemo na ta način z lahkoto do veljave, kakoršno imajo drugi narodi že davno. Kdor pa hoče ravnati nasprotno, ravnal bode sam v svojo sramoto in škodo.

Ij **Zrelostne preizkušnje na c. kr. ženskem učiteljskem v Ljubljani** so bile od dne 21. junija do 7. julija t. l. pod vodstvom g. deželnega šolskega nadzornika Fr. Levca. Udeležilo se jih je 41 javnih gojken in 23 vnanjih kandidatkin. Zrelost z odliko so prejele: Arh Ivana, Bulec Marija, Cerar

Marija, Čeč Ivana, Gospodarič Roza, Kalin Ivana, Kališ Dana, Keršič Erna, Krapš Sidonija, Kromar Julijana, Lapajne Vida, Sedlak Gizela, Šircelj Leopoldina. — Z ugodnim uspehom so prebile zrelostni izpit: Ahačič Jožefa, Blinc Zora, Bežek Zora, Čop Ana, Goederer Antonija, Goršič Stefanija, Grebenc Terezija, Gregorič Berta, Grum Franja, Kamenšek Emilija, Kobler Vida, Kokalj Angela, Košir Albina, Kumelj Angela, Kump Leopoldina, Labernik Franja, Lebar Alojzija, Levstik Zlata, Mandelj Franja, Mlekuž Olga, Miselj Angela, Močnik Jožefa, Okorn Regina, Oprešnik Marija, Pipan Marija, Pirker Pavlina, Prudič Ana, Ribnikar Marija, Sajovic Marija, Sedlak Giza, Seunig Ivana, Sever Franja, Soršak Angela, Šavnik Meta, Trpinč Franja, Turk Adela, Urbančič Marija, Visenjak Jerica. Ponavljavni izpit čez dva meseca je bil dovoljen 8 kandidatkinjam, reprobiranih je 5 vnanjih kandidatkin.

Ij **Občni zbor društva deželnih uslužbencev** se je vršil v nedeljo, dne 4. julija t. l. ob 6. uri zvečer v dvorani S. K. S. Z. Shod je otvoril društveni predsednik g. Jeram ki navzoče prav prisrčno pozdravi. V svojem govoru omenja, da je imelo društvo v prošlem letu prav lep uspeh. Zato pa izreka toplo zahvalo vsem onim dobrotnikom, ki niso imeli gluha ušesa in so izpeljali že davno tako zaželeno regulacijo plač, ki je prav zadovoljiva. Pa še je mnogo stvari, ki čakajo na društvo, da jih izpelje. Tajnik g. Vidmar poroča, da je imelo društvo v prošlem letu 64 rednih članov, 43 podpornih članov. Sej je imel društveni odbor 7, mesečne sestanke pa tri. Ker je blagajnik službeno zadržan, poroča g. Vidmar o stanju blagajne. Dohodkov je bilo v preteklem letu 541 K 75 vin., stroškov pa 189 K 19 vin. Društveno premoženje znaša 902 K 93 v. Tajniško kakor tudi blagajniško poročilo so vzeli člani z zadovoljstvom na znanje. G. Lubič poziva tovariše tudi v bodočem letu na krepko stanovsko delo. G. Vidmar omenja glede članarine in se sklone, naj ostane članarina stara. G. Orehek predlaga, naj se deli društvena podpora šele po osmih dneh bolezni. G. Berdajs želi, naj se daje podpora le po smrti člana in sicer enkratna podpora vdovam, bolniške podpore pa ni treba. Sklene se dati vdovi, kadar umrje mož-član, 100 kron, če pa članu umrje žena, pa 50 kron pogrebščine. Sklene se prositi visoki deželni zbor, naj bi se provizorična leta štela v pokojnino in naj bi se zvišala podpora vdovam in vzgojevalnina otrokom. G. Vidmar želi, naj bi dobili tudi uslužbenci premog, drva in tudi živila po zmerni ceni, kakor to dobivajo uradniki. Govorili so še gg. Janežič, Vidmar, Kavšek. Pri volitvi odbornikov so bili izvoljeni sledeči odborniki, ki so se takoj nato naslednje konstituirali: Jeram Franc, predsednik; Vidmar Ivan, podpredsednik; Stuhec Marko tajnik; Mavsar Alojzij, blagajnik; Kovačič Alfonz, blag. namestnik; Dejak Josip, Koman Benedikt, Miklavčič Josip, Fras Ivan, Smrečnik Ivan, Žerovc Martin, odborniki. Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključijo predsednik občni zbor.

Ij **Občni zbor »Mesarske zadruge« v Ljubljani** se je vršil v nedeljo, 4. t. m. v mali dvorani »Mestnega doma« po določenem dnevnem redu ob obilni udeležbi. Kot vladni zastopnik prisostvoval je magistratni zastopnik g. Sešek. Zadržni načelnik g. Jos. Kozak pozdravi navzoče, konštatira sklepčnost in otvori zborovanje. Prebral se je računski zaključek za leto 1908., iz katerega je razvidno, da je imela zadruga 4358 K 13 v. dohodkov, 501 K 36 v. stroškov in je znašalo zadržno premoženje koncem leta 1908. 3856 K 77 v., in odobreno sprejel. Pri nadomestni volitvi enega odbornika za ostalo funkcijsko dobo je bil izvoljen g. Ivan Janežič. Po načelnikovem odgovoru in pojasnilu od zadržnih članov stavljenih vprašanj je občni zbor po članu g. Sirku izrekel zahvalo za njegovo delovanje za zadrugo, zlasti še glede prodaje surovin.

Ij **Izgubljen in najdeno**. Trgovec Izidor Velič je izgubil svitlorjav površnik, vreden 80 K. Šolski učenec Ivan Janša je našel črn dežnik. Magister farmacije g. Richard Sušnik je našel molitvenik in robeh, v katerem je mala svota denarja. Zabeznica Pavla Treo je našla srebrno verižico.

Ij **Za kruhom**. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 Hrvatov in 5 Slovencev, 27 Slovencev je prišlo nazaj.

Ij **Semenj**. Dne 7. t. m. je bilo na tedenski semenj prignanih 786 konj in volov, 260 krav in telet, skupaj 1046 glav. Kupčija je bila pri konjih prav dobra, ker so prišli po nje Lahi, pri goveji živini pa poveljiva.

Ij **Podkovska šola**. Letni tečaj na podkovski šoli se ravnokar prične, vendar je še čas vstopiti. Ker je še več mest na tej šoli prostih in tudi še več stipendij po 100 do 120 kron oddati, opozarjajo se mladi kovaški pomočniki, kateri še nimajo skušnje v podkovstvu, da se za ta tečaj takoj zglase ter prošnje vložijo na vodstvo podkovske šole v Ljubljani.

Ij **Zaletela se je k šolskemu slugi** Spernerju v Beethovnovi ulici št. 6 zeleno papirga. Lastnik jo dobi tam.

Štajerske novice.

Š **Nov »Orel« na Štajerskem**. Od Sv. Jurija ob Taboru se nam piše: Pri tukajšnjem bralnem društvu je bil 4. t. m. osnovan telovadni odsek. Ob ustanovitvi sta bila navzoča dva brata »Orla« iz Trbovelj, ki sta obljubila tudi nadaljno pomoč najmlajšemu, četrtemu »Orlu« na Štajerskem. Savinska dolina, naprej!

Š **Poraz Štajercijancev**. Dne 5. t. m. so se vršile občinske volitve pri Treh kraljih. Izid je bil za Slovence ugoden. Štajercijanci so dobili v vseh treh razredih le en glas.

Š **Poročili se je** v Petrovčah pri Celju g. dr. Adolf Lenard, c. kr. avskultant v Celju, z gđco. Zofko Seničevo iz Žalca.

ZANIMIVI SPOMINI NA NAŠ KONFLIKT S SRBILJO.

91. dan razprave v Zagrebu.

Zagreb, 9. julija. V procesu proti Srbom je priča Cvjetko Dabič, pravoslavni kmet, izpovedal, da je dr. Miladinović (ki je zdaj pred vojnim sodiščem) v srbskem delu Hrvaške nabral nekaj tisoč prostovoljcev za Srbijo, s katerimi je priča govoril v Srbiji sami. Dr. Miladinović je dobavljal puške za Srbijo v Novem Sadu. Miladinović je v Srijemu za prostovoljce kupoval tudi obleke in nabiral denar za makedonske vstaše, ki so imeli v Bosno udreti. Ko je priča po končanem konfliktu zopet odšel po opravkih v Srbijo, ga je straža prišla in za 22 dni zaprla. Vrgli so ga v peč, odspodaj pa zakurili, dokler ni izjavil, da bo v Zagrebu pričal ugodno za dr. Miladinovića.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZASEDANJE DRŽAVNEGA ZBORA BO SKORO GOTOVO ODGOĐENO.

Dunaj, 9. julija. Parlamentarni položaj je kljub podaljšanemu terminu za pogajanja popolnoma nevzdržljiv, posebno ker je Bienenrth v včerajšnji konferenci osorno zavrnil pristati na politične zahteve slovenskih obstrukcijskih strank. Krščanskim socialcem se zato ne bo posrečilo pridobiti slovenske obstrukcijske stranke za to, da bi umaknile nujne predloge, k večjemu, ako bi krščanski socialci pomagali vreči Bienenrthovo ministrstvo. Ker nemške stranke vihte nad krščanskimi socialci svojo knuto, krščanski socialci ne bodo definitivno spremenili svojega prvotnega stališča. Tako bo že danes zvečer skoro gotovo določeno, da se zasedanje državnega zbora odgodi. Slovenske opozicijske stranke odločno zavzemajo stališče, da ničesar ne popuste, posebno ker vse prizadevanje vladnih strank se združuje le v želji, preko poletja rešiti dijete. Od vseh nemških listov je imel danes samo krščanskosocialni »Deutsches Volksblatt« pogum, to odkrito priznati. Za danes ob 4. uri popoldne je sklicana seja načelnikov, ki bo brezuspešna. Zaupniki slovenskih obstrukcijskih strank so imeli sejo, v kateri so proglasili, da so točke v včerajšnjem oficelnem komuniqueju bistveno neresnične. Slovenske obstrukcijske stranke odločno vztrajajo na svojem stališču. To se je pokazalo tudi v današnji seji »Slovenskega kluba«, ki je odobril dr. Šusteršičeva pogajanja z vladnimi strankami in vlado ter je dr. Šusteršiču izrekel zahvalo in zaupanje. Dr. Šusteršič je vladi predložil naslednje pogoje Jugoslovanov: 1. Ustanovitev slovenske pravne fakultete v Ljubljani; 2. preprečenje bosanske agrarne banke; 3. zadeva laškega vseučilišča se brez sporazumljenja s Slovenci ne sme rešiti. — Krščanskosocialna stranka je danes izdala komunique, v katerem pravi, da včeraj ni bila obveščena o čeških zahtevah, posebno pa tudi ne o zahtevah Jugoslovanov, posebno ne v tistem trenutku, v katerem je izrekla se pripravljeno za pogajanja s »Slovensko Jednoto«.

DANAŠNJA SEJA DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 9. julija. (Uradno.) Današnja seja državnega zbora je bila z ozirom na pogajanja takoj po otvoritvi zaključena. Prihodnja seja v torek.

SODNA RAZPRAVA PROTI ČESKIM ANTIMILITARISTOM.

Praga, 9. julija. Pri včerajšnji razpravi so zaslišali poslanca dr. Šviho, ki izpove, da je prišel h kongresu antimilitaristov šele po otvoritvi in ne zna, kdo ga je otvoril. Razgovarjalo se je o izobrazbi. Urednik Spatny je govoril tudi o armadnih zadevah, a njegova izvajanja po mnenju priče niso vsebovala nič protipostavnega. V listu »Mlade Proudi« objavljen program se ni prekoračil. Čul ni poziva, naj se odklanja pokorščina pri vojaki. Kongres je bil zaupen, da se o sklepah ne obveste druge politične stranke. Mladinsko organizacijo je soustanovil. Vseh prič je povabljenih 90, 5 z Dunaja. Razsodbe ne bo pred koncem bodočega tedna.

INSOLVENTNA MANUFAKTURNA TVRDKA.

Praga, 9. julija. Insolventna je manufaktura tvrdka Marija Lustig. Pasiva znašajo 190.000 kron.

UBIT PO STRELI.

Heb, 9. julija. V Wildsteinu pri Hebu je ubila strela 54-letnega posestnika Benzla.

PROTI MAROŠKEMU SULTANU MULEJ HAFIDU.

Pariz, 9. julija. »Matinu« poročajo iz Tangra, da je izjavil prejšnji veliki vezir Abdul Aziz el Menebi: Mulej Hafidov položaj je zelo nevaren. Menebiji je pred tremi dnevi brzojavil maroški glavar Rogi, da je prestopila k njemu. Mulej Hafidova mehala. Rogi prodira proti Fezu, ki je že oblegan. Uradno se potrja, da je Rogi že pred mestom Mekinire.

ODPRAVLJENO POLICIJSKO NADZOROVANJE EULENBURGA.

Berolin, 9. julija. Višje državno pravdnštvo je odpravilo stalno policijsko nadzorovanje kneza Eulenburga. Knez se je preselil iz Berolina v Liebenberg.

OBNOVLJENJE SAN FRANCISCA.

Berolin, 9. julija. San Francisco je, kakor znano, dne 18. aprila 1906 uničil potres, nakar je mesto popolnoma zorelo. Mesto je zdaj malone popolnoma obnovljeno. Obnovitev San Francisca name ravajo praznovati z veliko narodno slavnostjo ob udeležbi ne le Amerike, marveč celega sveta. Predsednik trgovske zbornice v San Franciscu potuje po svetu, da povabi vlade, naj se udeležijo obnove San Francisca. V ta namen je došel v Berolin, kjer se je danes predstavil zunanemu uradu. Moore potuje iz Berolina na Francosko, v Italijo, na Grško, v Rusijo, na Kitajsko in Japonsko.

SMRTNA OBSODBA.

Osiek, 9. julija. Pred sodiščem v Mitrovici je bil obsojen včeraj Pavel Jug, ki je ubil svojo ženo.

OČE UTONIL S HČERKO.

Freiwaldu, 9. julija. V reko Bialo je padla edina hčerka tkalca Raymanna. Oče je skočil za njo, da jo reši, a obadva sta izginila v valovih.

POBEGLI LASTNIK TEHNIČNE PISARNE.

Berolin, 9. julija. Pobegnil je lastnik znane tehnične pisarne na Lujizini cesti Albert Detlof, ki je poneveril nad 100.000 mark. Poneverjenja soobdolžena Detlofova dva brata so zaprli.

SILNI POTRESI.

Peterburg, 9. julija. Iz številnih krajev centralne Azije poročajo o hudih potresih.

Taškend, 9. julija. V iztočni Buhari je bil močan potres, ki je trajal tri ure.

KOLERA V DRAŽDANIH.

Draždane, 9. julija. Tu je obolel, kakor se domneva, na koleri neki Rus, ki se je pripeljal iz Harkova.

Izvid gospoda drja. Božidarja plem. Kogererja, c. kr. primarija

na Dunaju.

Gdu. J. Serravallo

v Trstu.

Z Vašim izdelkom, Serravallovim kina-vinom z železom, sem imel prav dobre izkušnje in v primernih slučajih priporočam njegovo rabo.

Na Dunaju, 13. oktobra 1907.

M 292 (22) Dr. Kogerer.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3052 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje bura-metra po mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	nebo	Padačina v 24 urah v mm
8	9. zveč.	731.9	12.2	sl. jvzh.	oblačno	
8	7. zjut.	32.3	10.1	brezveir.	megla	12.8
	2. pop.	30.7	21.8	sr. jzah.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 12.3, norm. 19.6.

Sirti pod težkim udarcem usode, sporočamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem srce pretresujočo vest, da je Vsemo-gočni poklical našega iskreno ljubljenega soproga, dobrotljivega očeta, dragega brata in svaka, gospoda

Karla Lenčeta

veletržca in posestnika na Laverci pri Ljubljani

po kratki a mučni bolezni, previdenega s svetotajstvi za umirajoče, v 47. letu njegove starosti, danes proti 3. uri zjutraj, v boljše življenje. Zemeljske oslanke predragega rajnika ponese v nedeljo, dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, na njivo božjo v Rudnik. Sv. zadušne maše bodo brali v več cerkvah.

Na Laverci, dne 9. julija 1909.

Karel sin. Beti Lenče roj. Arrocker Erna, om. Sapecka hči. Vojteh Sapecki zet. Terezina, om. dr. Jenkova Josip Lenče brat. Amal. om. Globočnikova Dr. Ljudevit Jenko Matej Rössmann svaka.

Iščem stanovanje

za eno osebo: sobo in kuhinjo za avgustov termin. - Ponudbe pod „M. B.“ na upravo »Slovenca«. 1876 3-1

Sprejme se takoj spretna blagajničarka

pri Adolfu Hauptmanu, Resljeva cesta. 1869 3-1

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, itd.,

naznanja prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano podobarsko delavnico umrlega g. And. Rovšeka, Kolo-dvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10 letnega praktičnega dela pri ranjku g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj. 3438 52-7

Modna trgovina za gospode B. Magdič

Ljubljana, hotel pri Maliču priporoča

klobuke, slamnike, čepice, srajce in kravate v najnovejših oblikah in najlepši izbiri; nadalje: vse športne predmete za hribolazce, kolesarje, lovce, tenis, sokole, itd. Narodne znake in zastave.

Domač, dober izdelek!

Srajce za gospode

bele in barvaste po nizkih cenah priporoča

Anton Šarc, Ljubljana

1750 Sv. Petra cesta števil 8

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 9. julija

Pšenica za oktober	13.74
Pšenica za maj 1910	—
Rž za oktober l. 1909.	9.97
Oves za oktober	7.69
Koruza za julij 1909	7.77
Koruza za maj l. 1910	7.98

Efektiv: 5 nižje.

Zahvala.

1889

Povodom prebriske izgube našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, starega očeta, gospoda

Josipa Podboj

nam je došlo z vseh strani izredno lepo število dokazov iskrenega sočutja, za katere se tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Prav posebno zahvalo smo pa še dolžni prečastiti duhovščini, slavnemu uradništvu, gg. orožnikom ter slavnim finančnim straži, žužemberskim tržanom, cenj. prijateljem in znancem iz Dvora ter sploh vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli izkazati zadnjo čast nepozabnemu pokojniku ter nas tolažiti ob prebitkih dneh. Iskrena zahvala vsem.

Žužemberk, dne 9. julija 1909.

Globoko žalujoča rodbina Podboj.

Krojaškega pomočnika

1887 1-1

sprejme takoj Josip Pavlin, Novo mesto.

Ženitna ponudba.

Mlad zasebni uradnik na deželi, 29 let star, se želi seznaniti vsled pomanjkanja znanja z gospodično od 20 do 24 let, ki je strogo kat. prepričanja, v surho ženitve. Premožnje se ne zahteva. Le resne ponudbe s sliko naj se pošiljajo pod »Srečna bodočnost« do 15. julija 1909 na upravo »Slovenca«. 1862 2-1

Trgovskega vajenca

ki ima veselje do špecerijske trgovine in je več slovenskega in nemškega jezika, iz dobre hiše, v starosti 14 do 16 let sprejme takoj 1680 (1)

Ignac Šitar, trgovec v Toplicah, Dol.

POZOR!

1878 4-1

Vinko Belec

klepar v Kranju proda iz proste roke vsa v kleparsko obrt spadajoča orodja in stroje. - Natančneje pojasnilo se dobi pri istem v Kranju.

Nizko pod tovarniško ceno

prodajam radi ogromne zaloge letnih oblek za gospode, dečke in otroke.

Istotako najnovejšo konfekcijo za dame in deklice.

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg 5.

Podružnice

Spljet, Celovec

- in Trst -

- Delniška glavica -

- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Tisk: »Fotofine Tiskarica«.

Podružnice

Spljet, Celovec

- in Trst -

- Rezervni fond -

- K 300.000. -

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.